

Rezerwat „_ _ 0 _ _ _ 0 0 _ _” jest tego dowodem,

Że w pięknym miejscu, w którym się znajdujesz,
Ludzie od dawien dawna chronią przyrodę.
Rezerwat powierzchnię 59,19 ha zajmuje.

Od wschodu rzeka Końska jest jego granicą.
Od północy droga Pruszków-Czestków go strzeże.
Skraj lasu od południa mu bramą, kotwicą.
Ty drogą na wprost, na zachód, się wybierzesz.

Gościu! Porzuć wszelkie w głowie zamieszania!
Ujrzysz szlaban na biało i zielono pomalowany
Z prawej około 300 metrów od skrzyżowania.
Rusz za nim w las, do porostej mchem polany.

Gdzie błękit nieba za drzewami już znika,
Z których najstarsze mają dwa stulecia z górą,
Na krańcu polany dostrzeżesz pomnik leśnika.

_ _ 0 _ _ _ _ 0 _
13 19 był za pan
brat z naturą.

Bardzo kochał zwierzęta, lubił towarzystwo ptaków,
Pracując dla Lasów Państwowych, dał liczne powody,
By być znanym wśród miłujących przyrodę Polaków,
Dlatego jego imię nosi ten rezerwat przyrody.

Jest tu 156 gatunków roślin, w tym 21 to drzewa.
Najwyższy dąb ma 5 metrów obwodu i 40 wysokości
Wiele gatunków ptaków na drzewach tych śpiewa,
Wiele innych – nieśpiewających – gniazda sobie mości.

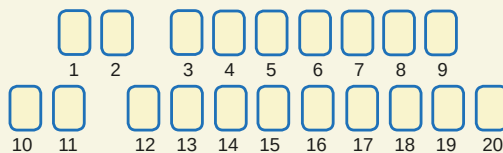
Najliczniejsze tu jodły od wieków opierają się żywiołom.
Najstarsza ma 3 metry obwodu. Porą letnią czy zimową
Schronienie dają kukułkom, puszczykom, krukowi i dzięciołom,
A prócz nich ptakom drapieżnym: jastrzębiom, myszołowom.

Bociany czarne stąpają tutaj z gracją pośród krzewów,
Których jest 18 gatunków, 117 zaś gatunków runa.
Łosie, dziki, sarny czy jelenie słuchają ptasich śpiewów,
Spośród ssaków żyją tu też bóbr, zając płowy, kuna.

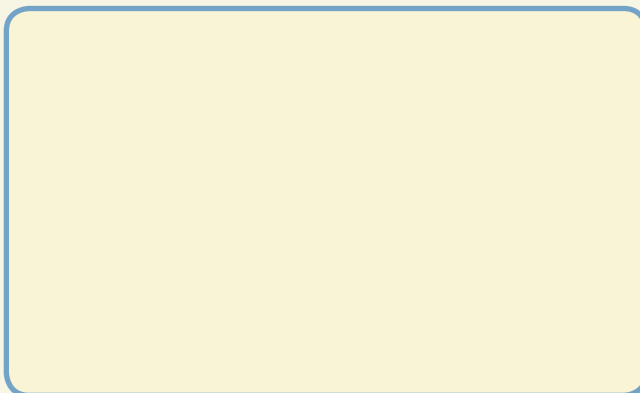
Znajdziesz w tych lasach i małe płazy oraz gady.
Nim wyruszysz na spacer po lesie – swą główną nagrodę,
Posłuchaj tylko, Drogi Gościu, mojej krótkiej rady:
O własny spadek się troszczysz, gdy szanujesz przyrodę!

Gdy już zaszczytu tu uczynisz każdemu drzewu i kwiatu,
Możesz pieczęć odszukać, wcale nie jest stąd daleko.
Wróć na skrzyżowanie z tablicą, wjazd do rezerwatu.
Skarb jest **[czytaj hasło]**, śmiało otwórz wieko!

Hasło questu:

Miejsce na skarb:

Autorzy questu:

Tekst powstał z połączenia dwóch questów „Pruszkowskie Dęby” i „Rezerwat przyrody Jodły Łaskie”, autorstwa Beaty Magdziak oraz młodzieży z programu „Działaj lokalnie”

Konsultacje i opracowanie graficzne:

Adam Jarzębski, Anna Jarzębska, Fundacja Mapa Pasji, program „Questy - Wyprawy Odkrywców”

Opiekun questu:

Gminna Biblioteka Publiczna w Sędziejowicach
tel. 43 67 112 11, e-mail: gbp_sedziejowice@wp.pl

Więcej questów w Dolinie Grabi:

www.dolinagrabi.pl

Aplikacja „Questy - Wyprawy Odkrywców”

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

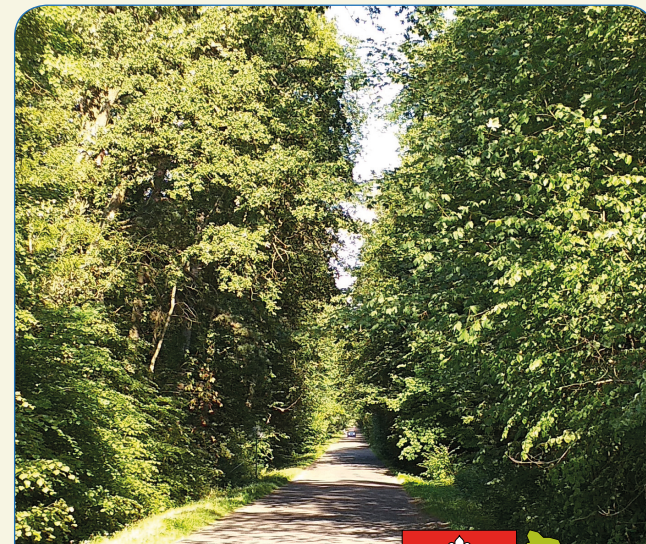
Inytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Ulotka opracowana przez LGD „Dolina rzeki Grabi”, współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach poddziałania 19.3 „Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania”.

PROW 2014-2020

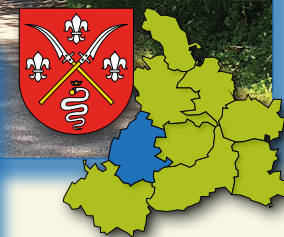

W cieniu drzew po gminie Sędziejowice

Tematyka:

Jest to wycieczka pośród pomników przyrody, pozwalająca poznać wspaniałe drzewa rosnące w gminie Sędziejowice, na czele z dębami pruszkowskimi oraz drzewami z rezerwatu „Jodły Łaskie”.

Miejsce startu:

Początek alei prowadzącej do parku podworskiego na zach. skraju Pruszkowa, przy skrzyżowaniu ul. Sieradzkiej z DW481 (gm. Sędziejowice).
GPS: 51.540574, 19.051780

1 h 45 min

Jak grać?

Udaj się na start. Czytaj wskazówki, rozwiązuj zagadki, a na końcu trasy otrzymasz hasło prowadzące do skarbu – pamiątkowej pieczęci!

Witaj, Podróżniku, w Pruszkowie, w gminie Sędziejowice!
Wyruszysz stąd trasą questu w cieniu drzew wysokich.
To zachwycające wielkim bogactwem przyrody okolice.
Niechaj cień Ci też rzuca na błękitnym niebie obłoki!

Piękne dęby, Wędrowcze, są w Puszczy Białowieskiej,
W Ustroniu Morskim, Dęby Rogalińskie niedaleko Poznania.
Świetne okazy zdobią także Polesie Litewskie,
Lecz i pruszkowskie zapewniają niezwykle doznania!

Z rozstaju dróg na wylocie w Pruszkowie wyruszysz.
Stań twarzą na zachód. Niech tak się ustawi twoja głowa:
Biblioteka z drukarnią po lewej, a po prawej krzyż,
Dalej poprowadzi Cię piękna aleja parkowa.

Zanim pojedziesz, na jedną zagadkę odpowiedz:
Ogrodzenie wokół krzyża jest $\frac{\square\square}{8\ 11}$ koloru.

Ruszaj! Do drzew, które znali już nasi praojcowie.
Ujrzysz wielkie piękno, jeśli nie braknie Ci uporu!

Kierunek na Łask, na Marzenin Cię nie interesuje;
Bo rzędy dwa klonów wyznaczą ścieżkę Twoją.
I chociaż do pomników przyrody się kierujesz,
Zauważ, że dworskie budynki nieopodal stoją.

Pochodzą one z początku dwudziestego wieku.
Ty jedź jednak ku dworskiej bramie zabytkowej,
Przed którą skręcisz w lewo, dobry człowieku.
Wkrótce o pruszkowskich dębach Ci opowiem.

Jedź chwilę prosto, podziwiał jednak przyrodę!
Samotną brzozę z lewej strony zaobserwujesz,
To znak, byś udał się po swoją nagrodę –
Zjedziesz w lewo z alei, na polną drogę się skierujesz.

Dęby tu są mniejsze i młodsze od tych z Rogalina,
Dzieje ojczyzny naszej pięknie jednak ubarwiają.
Tam „Lech”, „Czech” i „Rus”, na kształt olbrzyma,
Pruszkowskie dzielnie swych braci wspomagają.

Już 400-500 lat wodę wysysają z ziemi ich korzenie
Zdaniem cierpliwie badających je uczonych.
Piątka braci ciągle silna, rzucają liśćmi cienie,
Dąb z lewej – jak widzisz – już bezlistny, wysuszony.

Niegdyś wielka puszcza w tym miejscu była.
Tu, gdzie stoisz, może setki lat temu o świcie
Drużyna Sędzieja zwierza dzikiego goniła –
Sędziej to legendarny Sędziejowic założyciel.

Wyrastały w kniei wciąż nowe dęby szypułkowe.
Toczyły się tu ludzkie losy, też historia krwawa,
Mijały wieki... Przyszło Powstanie Styczniowe,
Wojny światowe. Tragedie i bitewna sława.

Dęby wciąż rosły i rosły, pokolenia to trwało,
Straszne burze przeszły jednak ponad światem,
I tak do dziś tylko $\frac{\square\square}{10\ 6}$ ich tutaj się ostało.
Reszta przepadła – brat pożegnał się z bratem.

By ocalali bracia mieli szansę na przetrwanie,
Naukowcy z Uniwersytetu Łódzkiego po wojnie
Zaczęli okolicznych pól uprawnych zalesianie.
Powstał pas leśny obok. Dęby stoją dziś spokojnie.

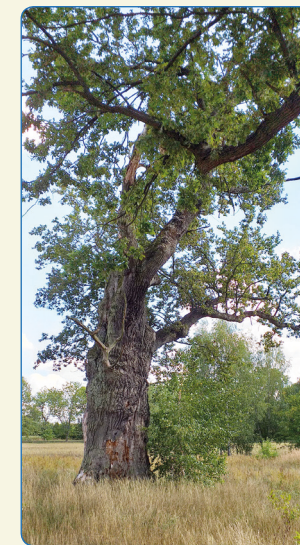
Obwód pierśnicy dowodzi, jak bardzo są stare.
Cóż pierśnica oznacza? Otóż, młody człowieku,
Na wysokości 1,3 metra bierze się obwodu miarę.
Ona właśnie daje wyobrażenie o drzewa wieku.

Najstarszy dąb w Polsce rośnie w kołobrzesckim lesie.
To 800-letni Bolesław. 691 cm ma obwodu w pierśnicy.
Ciekaw jesteś, ile obwód pruszkowskich wyniesie?
Zmierz, jeśli możesz. Na pewno najstarsze są w okolicy.

Chcesz okolicę poznać? Świetnie, zatem dalej gramy!
Pożegnaj królewskie drzewa, wróć do dróg rozstaju.
Jedź w kierunku przeciwnym do parkowej bramy.
Na wschód, ku środku wsi – zwiedzisz trochę kraju.

Ćwierć kilometra ujedziesz dwupasmową szosą,
Aż z prawej ukaże się gmach straży pożarnej.
Przystań na chwilę, niechaj nogi Cię zaniosą
Ku tablicy w kształcie płomienia – czarnej.

Mówi ona o tych, którzy okiełznują płomienie:
„Ten jest większy między ludźmi, kto $\frac{\square\square}{16\ 9}$ ”
– Rzecz. Tak nakazało strażakom ich sumienie,
By słów Mickiewicza do opisu etosu swego użyć.

Niechaj wybrzmiewają wieszczka płomienne słowa!
Ty spojrz w górę – ujrzysz herb. W polu czerwonym
 $\frac{\square\square}{7\ 20}$ trzyma jabłko w pysku. Odpowiedź gotowa!

Ruszajmy dalej ku polom pszenicą złożonym!

W pamięci miejmy strażaków, którzy od pożaru
Ratują nie tylko domostwa, ale i leśne knieje!
Jedź kilometr, nie zbaczając, aż z religijnego żaru
Zrodzona budowla przed Tobą zawidnieje.

Stoi na środku rozstaju, na dywanie z zieleni.
Czy napis na tablicy ciekawość Twą obudzi?
To, co najważniejsze, nigdy się nie zmieni –
Na drodze troszcz się o $\frac{\square\square}{5\ 14}$ $\frac{\square\square}{17\ 18}$ ludzi.

Jedźmy! Kapliczkę wotywną zostaw za plecami
I pędź dalej, nie zmieniając kierunku. Tu wyjawię:
Pożegnaliśmy dęby, witać będziemy się z jodłami,
Choć wpieryw przejedziesz dwa kilometry prawie.

Miniesz skrzyżowania. Pierwsza z lewej odnoga
– nie daj się nazwie skusić! – to $\frac{\square\square}{4}$ $\frac{\square}{15}$ $\frac{\square}{1}$ ulica.

Na wprost wieszcie Twoja do jodeł droga,
Obwieści ją przy skrzyżowaniu drewniana tablica.

Patrz – polski orzeł na niej skrzydła rozpościera,
Informując, żeś dotarł do rezerwatu przyrody.
Przeczytaj wszystkie zakazy, które tekst zawiera
I jedź po skarb – blisko już jesteś nagrody!